

УДК 346.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.1.60>

БАЛАНС ПРИВАТНИХ І ПУБЛІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ ЯК ПРИНЦИП ДОГОВІРНОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН

Швидка Т.І.,

докторка юридичних наук, професорка,
доцентка кафедри господарського права,
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого,
адвокат

ORCID: 0000-0002-6152-2705

e-mail: Raketa7770@gmail.com

Швидка Т.І. Баланс приватних і публічних інтересів як принцип договірної регуляції корпоративних відносин.

Стаття присвячена дослідженню балансу приватних і публічних інтересів у договірному регулюванні корпоративних відносин у контексті сучасної еволюції господарського права. Обґрунтовується, що корпоративні відносини не можуть розглядатися виключно як сфера реалізації приватної автономії учасників, оскільки вони безпосередньо пов'язані з публічними інтересами – забезпеченням стабільності господарського обороту, розвитком конкуренції, захистом прав міноритарних учасників, формуванням інвестиційного середовища та реалізацією економічної політики держави.

Поширення корпоративних договорів як інструменту внутрішнього регулювання актуалізує проблему визначення меж автономії волі сторін і допустимості договірних конструкцій, здатних впливати не лише на внутрішньокорпоративні процеси, а й на функціонування ринку. У зв'язку з цим доводиться, що договірне регулювання у корпоративній сфері має здійснюватися з урахуванням поєднання приватних інтересів учасників та об'єктивно притаманних цим відносинам публічних інтересів.

Запропоновано розглядати баланс приватних і публічних інтересів як самостійний принцип договірної регуляції корпоративних відносин. Встановлено, що він виконує методологічну, регулятивну та оціночну функції: визначає межі договірної автономії, слугує критерієм тлумачення умов корпоративних договорів та орієнтиром для судового і квазісудового контролю за корпоративними домовленостями. Особливо розкрито співвідношення цього принципу з принципами добросовісності, розумності та пропорційності у господарському праві.

Обґрунтовується, що практичне значення зазначеного принципу полягає у формуванні єдиного підходу до оцінки допустимості корпоративних домовленостей у правозастосовній діяльності. Його використання дозволяє уникнути як надмірного втручання держави у сферу приватної автономії, так і зловживання договірною свободою з боку учасників корпорації, що може призводити до викривлення конкурентного середовища або порушення прав інших учасників ринку. Відповідно, баланс приватних і публічних інтересів виступає не лише теоретичною конструкцією, а й інструментом гармонізації корпоративного регулювання, здатним забезпечити узгодженість договірних механізмів із цілями господарського правопорядку.

Ключові слова: корпоративні відносини; корпоративний договір; приватний і публічний інтерес; баланс інтересів; договірне регулювання; принципи господарського права.

Shvydka T.I. The Balance of private and public interests as a principle of contractual regulation of corporate relations.

The article is devoted to the study of the balance between private and public interests in the contractual regulation of corporate relations in the context of the modern evolution of commercial law. It is substantiated that corporate relations cannot be considered solely as a sphere of private autonomy of corporate participants, since they are directly connected with public interests, including ensuring the stability of economic turnover, development of competition, protection of minority shareholders' rights, formation of the investment environment and implementation of the state's economic policy.

The spread of corporate agreements as an instrument of internal regulation actualizes the problem of determining the limits of party autonomy and the admissibility of contractual constructions capable of influencing not only internal corporate processes but also the functioning of the market as a whole. In this regard, it is argued that contractual regulation in the corporate sphere must take into account the combination of private interests of participants and public interests objectively inherent in such relations.

It is proposed to consider the balance of private and public interests as an independent principle of contractual regulation of corporate relations. It is established that this principle performs methodological, regulatory and evaluative functions: it determines the limits of contractual autonomy, serves as a criterion for interpreting the terms of corporate agreements and acts as a guideline for judicial and quasi-judicial control over corporate arrangements. Particular attention is paid to the correlation of this principle with the principles of good faith, reasonableness and proportionality in commercial law.

It is substantiated that the practical significance of this principle lies in the formation of a unified approach to assessing the admissibility of corporate arrangements in law-enforcement practice. Its application allows avoiding both excessive state interference in the sphere of private autonomy and abuse of contractual freedom by corporate participants, which may distort the competitive environment or violate the rights of other market participants. Accordingly, the balance of private and public interests acts not only as a theoretical construct but also as an instrument for harmonizing corporate regulation with the objectives of the commercial legal order.

Key words: corporate relations; corporate agreement; private and public interests; balance of interests; contractual regulation; principles of commercial law.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток корпоративних відносин характеризується розширенням договірних механізмів регулювання, насамперед через активне використання корпоративних договорів як інструментів узгодження інтересів учасників корпорації. Посилення договірної автономії у корпоративній сфері зумовлює необхідність переосмислення меж приватноправового регулювання та допустимості договірних конструкцій, здатних істотно впливати не лише на внутрішньокорпоративні процеси, а й на функціонування ринкового середовища в цілому.

Разом із тим, у науковій доктрині та правозастосовній практиці корпоративні договори нерідко розглядаються переважно крізь призму реалізації приватних інтересів учасників корпорації, що призводить до недооцінки публічної складової корпоративних відносин. Такий підхід не повною мірою враховує вплив договірного регулювання на забезпечення стабільності господарського обороту, розвиток конкуренції, захист прав міноритарних учасників, формування інвестиційного клімату та реалізацію економічної політики держави.

У зв'язку з цим, актуалізується проблема визначення балансу приватних і публічних інтересів у договірному регулюванні корпоративних відносин, а також обґрунтування його ролі як системоутворювального принципу, що має визначати межі договірної автономії, слугувати критерієм правомірності корпоративних договорів і орієнтиром для судового контролю у сфері корпоративного управління.

Метою статті є обґрунтування балансу приватних і публічних інтересів як принципу договірного регулювання корпоративних відносин, визначення його змісту та функціонального призначення у системі господарського права, а також з'ясування його значення для встановлення меж договірної автономії та забезпечення ефективного корпоративного управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика співвідношення приватних і публічних інтересів у сфері господарських і корпоративних відносин тривалий час перебуває у центрі уваги вітчизняної господарсько-правової доктрини. У наукових працях зазначена категорія традиційно розглядається крізь призму меж автономії волі суб'єктів господарювання, допустимості диспозитивного регулювання та ролі держави у забезпеченні стабільності економічних процесів.

Загальнотеоретичні підходи до розуміння балансу приватних і публічних інтересів у підприємницькій діяльності сформульовані, зокрема, у працях О.М. Вінник [1], яка розглядає підприємництво як сферу постійної взаємодії приватної ініціативи та публічних економічних інтересів держави, зумовлених необхідністю забезпечення економічної безпеки, розвитку конкуренції та соціальної стабільності.

Окремий напрям наукових досліджень становлять праці, присвячені правовій природі корпоративних правовідносин та договірним формам їх регулювання. Значний внесок у розвиток цієї проблематики зробили О.А. Беляєвич, М.М. Сигидин, М.О. Ніколенко, Л.М. Дорошенко, які розглядають корпоративний договір як особливий правовий інструмент координації інтересів учасників господарських товариств, акцентуючи увагу на його організаційно-правовій та господарсько-правовій природі [2, 6, 7, 8, 10].

У працях Ю.М. Жорнокуя та Е.М. Бондарєва зосереджено увагу на співвідношенні імперативних і диспозитивних засад у регулюванні корпоративних правовідносин, зокрема в контексті допустимих меж договірного саморегулювання. Автори підкреслюють, що розширення диспозитивності у корпоративному праві не може мати абсолютного характеру і має здійснюватися з урахуванням публічних інтересів, пов'язаних із захистом прав кредиторів, міноритарних учасників та забезпеченням стабільності корпоративного управління [3, 4].

Водночас, незважаючи на значну кількість наукових праць, проблема балансу приватних і публічних інтересів у договірному регулюванні корпоративних відносин залишається недостатньо розробленою саме у господарсько-правовому вимірі. Більшість досліджень зосереджуються або на цивільно-правовій природі корпоративного договору, або на окремих аспектах співвідношення імперативності та диспозитивності, не розкриваючи його системної ролі як принципу договірного регулювання та інструменту реалізації економічної політики держави.

Зазначене зумовлює необхідність подальшого наукового осмислення корпоративних договорів як інструментів узгодження приватних інтересів учасників господарських товариств із публічними економічними інтересами, що й визначає актуальність обраної теми дослідження.

Виклад основного матеріалу. Корпоративні відносини за своєю правовою природою є складним різновидом господарських відносин, у межах яких поєднуються приватні інтереси учасників корпоративних утворень та публічні інтереси, пов'язані з функціонуванням економіки, стабільністю господарського обороту та реалізацією економічної політики держави. Така подвійна природа корпоративних відносин зумовлює необхідність їх аналізу не лише з позицій приватного права, а й у господарсько-правовому вимірі, що дає змогу враховувати їх вплив на економічні процеси та ринкове середовище в цілому.

Приватний інтерес у корпоративних відносинах пов'язується насамперед із реалізацією корпоративних прав учасників господарських товариств, зокрема прав на участь в управлінні, отримання прибутку, розпорядження корпоративними правами та захист власних економічних очікувань. Саме автономія волі та свобода договірного регулювання дозволяють учасникам корпоративних утворень погоджувати особливості реалізації своїх корпоративних прав відповідно до власних економічних інтересів. У цьому контексті корпоративний договір постає як інструмент, за допомогою якого учасники фіксують узгоджену модель корпоративної поведінки та управління.

Водночас корпоративні відносини не можуть розглядатися виключно як сфера реалізації приватних інтересів. Діяльність господарських товариств має безпосередній вплив на економічні процеси, ринкову стабільність, інвестиційний клімат, зайнятість населення та надходження до бюджету. Саме тому в господарсько-правовій доктрині обґрунтовується наявність у корпоративних відносинах публічного інтересу, який охоплює забезпечення стабільності господарського обороту, захист прав кредиторів, інвесторів і міноритарних учасників, а також запобігання зловживанню корпоративними правами.

З господарсько-правової точки зору публічний інтерес у корпоративних відносинах не зводиться до прямого адміністративного втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання. Йдеться насамперед про формування таких правових умов, за яких приватна ініціатива учасників корпоративних утворень реалізується у межах, сумісних із цілями економічного розвитку та економічної безпеки держави. У цьому аспекті корпоративні договори можуть виконувати функцію своєрідних «м'яких» регуляторів, що дають можливість узгоджувати приватні інтереси учасників із публічними економічними інтересами без застосування жорстких імперативних механізмів.

Корпоративні відносини є типовим прикладом правових відносин, у яких приватні та публічні інтереси не протиставляються, а перебувають у стані постійної взаємодії та взаємозумовленості. Реалізація приватних корпоративних інтересів можлива лише за умови стабільного правового та економічного середовища, що, своєю чергою, становить об'єкт публічного інтересу держави. Водночас концентрація управлінських важелів у руках сторін корпоративних договорів зумовлює необхідність дотримання прав та законних інтересів інших учасників корпорації, зокрема міноритарних.

Участь держави у формуванні правового режиму корпоративних відносин зумовлена необхідністю забезпечення балансу між свободою підприємницької діяльності та захистом суспільно значущих економічних цінностей. Такий баланс досягається не шляхом обмеження договірної автономії як такої, а через встановлення господарсько-правових рамок, у межах яких договірне регулювання корпоративних відносин не підриває стабільність господарського обороту та не створює системних економічних ризиків.

Особливість корпоративних відносин полягає також у тому, що рішення, прийняті у межах внутрішньокорпоративного управління, можуть мати наслідки, що виходять за межі конкретного господарського товариства. Корпоративні конфлікти, непрозорі механізми управління або зловживання корпоративними правами здатні негативно впливати на інвестиційний клімат, функціонування ринків та довіру до корпоративного сектору загалом. У цьому контексті договірне регулювання корпоративних відносин набуває публічно значущого виміру.

Саме через договірні інструменти у корпоративній сфері відбувається практична реалізація балансу приватних і публічних інтересів. Вони дозволяють учасникам корпоративних утворень адаптувати загальні нормативні приписи до особливостей конкретної господарської діяльності, водночас забезпечуючи контроль за дотриманням публічних економічних інтересів через визначення меж договірної автономії.

У зв'язку з цим, у науковій доктрині відсутній єдиний підхід до розуміння правової природи корпоративного договору, що зумовлено багатовимірністю корпоративних відносин та поєднанням у них приватних і публічних інтересів. Так, О.М. Вінник розглядає корпоративний договір як домовленість між учасниками корпоративних відносин, спрямовану на визначення особливостей реалізації корпоративних прав, акцентуючи увагу на договірній автономії сторін та приватному інтересі учасників у погодженні моделей корпоративної поведінки [1].

Узагальнюючи наукові підходи, М.М. Сигидин звертає увагу на суб'єктний склад корпоративного договору та можливість участі в ньому не лише носіїв корпоративних прав, а й самої корпорації. На думку дослідника, хоча юридична особа не є власником корпоративних прав, її інтерес в укладенні корпоративного договору є очевидним, оскільки такий договір спрямований на підвищення ефективності діяльності корпорації та досягнення позитивного економічного результату, водночас вимагаючи дотримання прав та законних інтересів інших учасників корпорації, зокрема міноритарних [7, с. 63].

Проблему змісту та предмета корпоративного договору детально аналізує М.О. Ніколенко, який виходить із його організаційно-господарської природи та наголошує, що предмет корпоративного договору охоплює узгоджений порядок реалізації корпоративних та інших прав учасників, а також виконання або утримання від виконання певних дій у процесі організації, управління, контролю, реорганізації чи ліквідації товариства [8, с. 50].

Комплексний підхід до розуміння корпоративного договору пропонують О. Мартинюк та М. Рябченко, які розглядають його як багатогранне правове явище, що одночасно функціонує як інститут господарського права, як правовий інструмент у механізмі корпоративного управління та як локальний акт, спрямований на формування внутрішньої структури корпоративної організації [9, с. 86].

Практичний вимір корпоративних договорів підкреслюють Н.В. Никитченко та О.О. Роженюк, пов'язуючи їх із зменшенням ризиків при об'єднанні капіталів, запобіганням корпоративним конфліктам та підвищенням інвестиційної привабливості господарських товариств [12, с. 64].

Таким чином, корпоративний договір у сучасній науковій доктрині постає не лише як інструмент реалізації приватних інтересів учасників корпоративних відносин, а як складний господарсько-правовий механізм, що впливає на баланс інтересів у корпорації та стабільність економічних процесів загалом.

Договірне регулювання корпоративних відносин ґрунтується на принципі автономії волі учасників, який дозволяє їм самостійно визначати правила здійснення корпоративних прав, порядок корпоративного управління та механізми взаємодії у межах корпоративного утворення. Водночас у господарсько-правовому вимірі автономія волі не є абсолютною та реалізується у межах, визначених публічними економічними інтересами.

Публічні обмеження договірної свободи у корпоративних відносинах спрямовані на запобігання зловживанню корпоративними правами, порушенню прав кредиторів і міноритарних учасників, а також недопущення дестабілізації господарського обороту. Такі обмеження реалізуються через імперативні норми законодавства, принципи добросовісності, розумності та пропорційності, а також через судову практику, яка формує критерії допустимості умов корпоративних договорів.

Корпоративний договір у сучасних умовах розвитку господарських відносин виступає ключовим договірним інструментом, через який реалізується баланс приватних і публічних інтересів у корпоративній сфері. Його значення не обмежується внутрішнім узгодженням позицій учасників корпоративного утворення, а проявляється у впливі на стабільність корпоративного управління, передбачуваність господарської поведінки та функціонування відповідних сегментів ринку.

У господарсько-правовому вимірі корпоративний договір виконує функцію узгодження приватної автономії учасників корпоративних відносин із публічними економічними інтересами держави. Таке узгодження забезпечується шляхом договірного закріплення правил реалізації корпоративних прав, процедур прийняття управлінських рішень, механізмів розподілу корпоративного контролю та врегулювання потенційних конфліктних ситуацій. У результаті формується передбачувана модель корпоративної поведінки, що знижує рівень економічних ризиків та сприяє стабільності господарського обороту.

Порушення балансу приватних і публічних інтересів у корпоративних договорах, як правило, пов'язане з надмірною концентрацією договірної автономії без урахування публічних економічних наслідків. Використання корпоративних договорів для обходу імперативних норм законодавства, обмеження прав міноритарних учасників, створення непрозорих механізмів управління або усунення відповідальності перед кредиторами може мати негативний вплив не лише на конкретне корпоративне утворення, а й на стабільність господарського обороту загалом.

З позицій економічної політики держави корпоративні договори мають розглядатися як інструменти непрямого впливу на економічні процеси. Вони не замінюють нормативні та інституційні ме-

ханізми державного регулювання, проте доповнюють їх, створюючи умови для саморегулювання корпоративного середовища у межах визначених публічних інтересів. Такий підхід відповідає сучасним моделям правового регулювання економіки, орієнтованим на поєднання приватноправових механізмів із господарсько-правовими засобами забезпечення економічної стабільності.

Таким чином, корпоративний договір у господарсько-правовому вимірі постає не лише як засіб приватного врегулювання корпоративних відносин, а як важливий елемент механізму забезпечення балансу приватних і публічних інтересів. Його ефективність залежить від чіткого визначення меж договірної автономії, узгодженості з публічними цілями економічної політики держави та здатності забезпечувати стабільність господарського обороту в умовах динамічних економічних змін.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що корпоративні відносини за своєю правовою природою є комплексними господарськими правовідносинами, у межах яких органічно поєднуються приватні інтереси учасників корпоративних утворень і публічні економічні інтереси держави. Така дуалістична природа корпоративних відносин зумовлює необхідність їх регулювання з урахуванням не лише принципу автономії волі, а й публічно значущих завдань забезпечення стабільності господарського обороту, економічної безпеки та ефективного корпоративного управління.

Обґрунтовано, що корпоративний договір не може розглядатися виключно як інструмент реалізації приватних інтересів учасників господарських товариств. За своїм функціональним призначенням він виступає складним господарсько-правовим механізмом, здатним істотно впливати на розподіл корпоративного контролю, механізми прийняття управлінських рішень та економічну поведінку корпорації загалом. У цьому контексті корпоративний договір набуває публічно значущого виміру, що зумовлює необхідність оцінки його умов з позицій не лише формальної законності, а й їх відповідності публічним економічним інтересам.

Доведено, що принцип автономії волі у договірному регулюванні корпоративних відносин у господарсько-правовому вимірі не є абсолютним. Його реалізація обмежується сукупністю публічних інтересів, спрямованих на захист прав міноритарних учасників і кредиторів, запобігання зловживанню корпоративними правами, забезпечення прозорості корпоративного управління та стабільності господарського обороту. Такі обмеження мають не репресивний, а регулятивний і превентивний характер та спрямовані на узгодження приватних договірних механізмів із цілями економічного розвитку.

У статті обґрунтовано авторський підхід, відповідно до якого баланс приватних і публічних інтересів доцільно розглядати як самостійний принцип договірного регулювання корпоративних відносин. Зазначений принцип визначає межі допустимої договірної автономії, виконує методологічну функцію у формуванні правової політики у сфері корпоративного управління, а також слугує критерієм правомірності та ефективності умов корпоративних договорів у правозастосовній практиці.

Встановлено, що реалізація принципу балансу приватних і публічних інтересів забезпечується через систему господарсько-правових обмежень договірної свободи, зокрема імперативні норми законодавства, принципи добросовісності, розумності та пропорційності, а також механізми судового контролю. Застосування зазначених інструментів спрямоване не на звуження договірної автономії учасників корпоративних відносин, а на її корекцію з урахуванням публічних економічних інтересів та запобігання системним ризикам для господарського правопорядку.

Зроблено висновок, що забезпечення балансу приватних і публічних інтересів у договірному регулюванні корпоративних відносин є ключовою умовою ефективного функціонування корпоративного сектору та стабільності економічних процесів загалом. Розгляд цього балансу як принципу договірного регулювання дозволяє гармонізувати приватноправові та публічно-правові засади корпоративних відносин, підвищити рівень правової визначеності та створити передумови для сталого розвитку господарських товариств у межах сучасної економічної системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вінник О.М. Підприємництво як баланс публічних і приватних інтересів: правові аспекти. *Комерційне право*. 2017. № 2. С. 5–20. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/314914> (дата звернення: 07.02.2026).
2. Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 592 с.
3. Жорнокуй Ю.М. Правове забезпечення корпоративних правовідносин: пріоритет за імперативністю чи диспозитивністю. *Право і безпека*. 2023. № 1 (88). С. 113–122. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1b64655f-3d1c-4891-95db-b798f859f78f/content> (дата звернення: 07.02.2026).
4. Бондарев Е.М. Сторони акціонерного договору. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2019. № 4. URK http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnucs_2019_4_6.

5. Бондарев Е.М. Окремі питання імперативності та диспозитивності регулювання акціонерних правовідносин. *Право і безпека*. 2019. № 3 (74). С. 72–76. DOI: 10.32631/pb.2019.3.10. URL: <https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/287/226>.
6. Сигидин М.М. Корпоративний договір та засновницький договір у підприємницьких товариствах. *Актуальні проблеми правознавства*. 2023. № 4. С. 88–84. URL: <https://appj.wunu.edu.ua/index.php/appj/article/view/1747> (дата звернення: 07.02.2026).
7. Сигидин М.М. Особливості укладення корпоративного договору. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. № 3. С. 61–64. URL: http://www.lsej.org.ua/3_2016/19.pdf (дата звернення: 07.02.2026).
8. Ніколенко М.О. Предмет корпоративних договорів: актуальні господарсько-правові підходи до визначення. *Право та інновації*. 2020. № 1 (29). С. 46–52. URL: <https://pti.org.ua/ndipzir/en/article/view/607/540> (дата звернення: 07.02.2026).
9. Мартинюк О., Рябченко М. Корпоративний договір: особливості укладення та виконання в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. Юридичні науки. 2025. Вип. 2 (74). С. 84–88. URL: <https://www.researchgate.net/publication/395289564> (дата звернення: 07.02.2026).
10. Дорошенко Л.М. Договори в корпоративному праві: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 542 с.
11. Попов Ю. Корпоративний договір: подальший розвиток у Законі «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». *Юридична газета online*. № 10 (612). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/korporativni-dogovori.html> (дата звернення: 07.02.2026).
12. Никитченко Н.В., Роженько О.О. Поняття корпоративного договору та його особливостей. *Ірпінський юридичний часопис*. 2022. № 1 (8). С. 61–69. URL: <https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/34/32>.
13. Яроцький В.Л. Корпоративний договір як різновид правових засобів саморегулювання окремих груп корпоративних відносин. Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. Ч. Н. Азімова (м. Харків, 29 листоп. 2019 р.). Харків, 2019. С. 5–8. URL: https://repository.ndippp.gov.ua/bitstream/handle/765432198/583/Конф_Проблеми%20вдосконалення%20%28пам'яті%20Азімова%29_29-11-19_Надьон_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 07.02.2026).
14. Васильєва В.В. Правова природа корпоративного договору. *Приватне право і підприємництво*. 2017. Вип. 17. С. 105–108. URL: <http://www.ppp-journal.kiev.ua/archive/2017/17/25.pdf> (дата звернення: 07.02.2026).
15. Адамович О. Правова природа корпоративного договору. Theoretical and Empirical Scientific Research: Concept and Trends : матеріали VIII International Scientific and Practical Conference. Oxford, UK, 2025. DOI: 10.36074/logos-07.03.2025.019. URL: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/2793> (дата звернення: 07.02.2026).
16. Лукач І.П. Парадигма публічних та приватних норм у регулюванні господарських відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 43–46. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/08/9.pdf> (дата звернення: 07.02.2026).
17. Резнікова В.В., Дорошенко Л.І. Корпоративний договір як ефективний правовий засіб у механізмі корпоративного управління, його сутність і правова природа. *Право України*. 2022. № 4. С. 13–28. URL: https://pravoua.com.ua/storage/files/magazines/files/content-pravoukr-2022-4-pravo_2022_4.pdf (дата звернення: 07.02.2026).

Дата першого надходження рукопису до видання: 8.02.2026

Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.03.2026

Дата публікації: 3.04.2026